

NAGY ZOLTÁN MIHÁLY GÖNCÖL SZEKERÉN

*Idefelé,
a félhatoshoz
öt asszony,
primőr portékával megrakott
hatalmas kosarak,
visszafelé,
a hathúszastól
fiatal városi házaspár,
a lovakra folyton rácsodálkozó
két kisgyerek,
így kell ezt csinálni,
kilencszer öt
negyvenöt,
plusz kettő kofánként
a kosarak
fel- és lepakolásáért, cipeléséért a peronra,
összesen
ötvenöt pénz,
egy fordulóra számítva
szívet melengetően
szép kereset
a kisujjas belső zsebének
oltalmában,
elégedetten
ücsöröghetnél,
mégis
nyugtalanul fészkelődsz
a bakra terített
ócska pufajkán,
mert előre arra
gondolsz,
milyen lesz
a folytatás,
ha második ideutad
már üresjárat volt,
így, még csak*

*a déli vonatra várva
 a szólás intelme
 újra és újra
 megregulázza
 a kora reggeli sikertől
 kótyagosan repkedő
 reményt,
 hát igen,
 nyugtával dicsérd a napot,
 már ha tényleg
 végig
 jól alakul,
 itt a bibi,
 rágódhatsz rajta,
 szerencse dolgában
 mennyre csehül álltál
 mindig,
 ha ötvennél több éved
 szürkeségét
 nemigen derítette
 élvezhetően otthonossá
 csapodár őnagysága csillogása,
 miért lenne másképp
 ma és holnap,
 vagy bármikor azután,
 hm,
 már a kölyökkorodban talált
 kopaszfejes piroshasút
 elvette, elitta
 a bátyád,
 mert
 boldogságosan lelkendezve
 elújságotad, megmutattad neki,
 jobb lett volna
 meg se pissenve
 rejtegetni,
 amíg
 takarékosan beosztva
 el nem költöd*

limonádéra, cukorkára, pöttyös labdára,
mert effélére
sose jutott
a családi kasszából,
ami
ma is
petyhüdten lappadt,
még jó, hogy a fiad
felnőtt, megnősült,
a lányod is
férjhez ment már,
egyik vő, a másik meny
a párja portáján,
ketten maradtatok
a muszájból eleve
szoba-konyhássá tervezett,
kölcsonpénzen épített házban,
ahol
még
innen a nyugdíjon,
már
évek óta
munkahely nélkül
ritkán cseppen,
még ritkábban csurran
jövedelem,
most éppen
csurran,
de titokban, befelé
örülj
egy kicsit,
mert ha
kölyökmód örvendezve
jelét adod,
éppúgy nyakát szegheti
szerencsédnek, örömödnek
bárki, bármí,
mint annak idején
a bátyád,

*ajjaj,
 piros tányérsapkásan
 az állomásfőnök
 közeledik,
 a simléder alól szigorú szemmel
 méreget,
 hozzád vágja
 kimérten, erélyesen
 a szót,*

*maga
 megint itt,
 megmondtam tegnap,
 ne parkoljon
 az állomás területén,
 ne potyogtassa tele
 lószarral
 a placcot,
 álljon az útszéltre, ahová
 a kocsik,
 amúgy is
 kész röhej
 lófogattal várni
 utasokra,
 ki bolond ma már
 szekéren zötykölődni,
 ha úri módon
 kocsiba ülhet,
 na, most rögtön
 húzzon el
 a francba,*

*ez az,
 csak gondolni kell rá,
 máris beüt
 durván, dörgedelmesen
 a mennykő,
 és túrni kell,
 engedelmesen odanavigálni
 a kocsisor végére,
 megszenvedetten makacs*

mosollyal
szó nélkül hagyni
a ladások, moszkvicsosok
zsigereket tépdeső gúnyolódását
is,
jól ismered őket, tudod,
a visszabeszéd
akár szelíd,
akár csípős
szavakkal
csak olaj lenne a tűzre,
így, ha türelmes egykedvűséget imitálsz,
talán megunják, békén hagynak,
né, máris mind
másvalamire figyel,
furcsa formájú nyugati kocsi,
ahogy zenének nevezett zajt bömböltetve
jön, félkört leírva
besorol mögéd,
a gazdája falubeli,
Kovácsék nyakigláb fia,
ez hát az új autó, amivel
boltban, postán, utcán
napok óta dicsekszik
Kovácsné,
de mit keres itt
ez a fiú,
hiszen nyilvánvaló,
a falu legmódosabb családjának
kész vagyonba született csemetéjeként
nem szorul rá
fuvaros keresetre,
ahá, péntek van,
jön a húga
hétvégére
az egyetemről,
hát őt várja,
lezsér testtartással
kiszáll,

rákönyököl a nyitva hagyott ajtóra,
szótlánul nézelődik,
aztán
elrikkantja magát,
 hé, tata,
 modern masinák közt
 mire jó
 ez az ízé,
 ez a két lóerős, fatengelyes
 Göncölszekér;
mint amikor
népes libacsapat összes szárnya
eszeveszetten
suhogni, csattogni kezd,
felcsap a röhögés
előtted, mögötted,
sérti a füled,
sebaj,
megszoktad, tűröd,
de jaj, a lovak
 ijedten
 emelik, rángatják a fejüket,
szorosabbra fogod a gyeplőt,
nevükön szólítva, becézve
nyugtatni próbálsz őket,
emiatt
még hangosabb a kacagó kórus,
a Kovácsfiú kocsijából
változatlanul
ömlik a dübörgés,
nem elég,
kajánul vigyorogva
megnyomja a dudát, szaggatottan bőgeti,
 a lovak felhorkannak, ágaskodnak,
jó hecc,
s hogy vígabb legyen,
a többi autós szintén
rátenyerel a dudára,
dobhártyát szaggatóvá fokozva a hangzavart,

*a lovak
végképp megriadva
nekilódulnak, kifordulnak az útest közepére,
velük a szekér; majdhogynem tengelyt akasztva
egy kék Lada hátsó fertályával,
foghatod, cibálhatod
a gyepelőt,
csiúíthatod őket,
se
szép szó,
se
káromkodás
nem használ,
hát persze,
te
a modern világ
szánalmasan szórakozó
gőgjét
vesszős gondolattal
sújthatod,
de ők, a lovak
még romlatlan ösztönnek
engedelmeskedve
nem tehetnek mást,
menekülni próbálnak
a civilizáció
elviselhetetlen
ricsajjától,
egy-egy kátyúban akkorát zökken a szekér;
kis híján lebuksz a bakról,
szerencsére a szembejövő
gyalogosok, biciklisek
messziről észlelik a bajt,
álmélkodva húzódnak le az útszélre,
rohan a két ló, az
idő,
valahol hátul
fütytyösen
befut a vonat,*

*két falu közt félúton
 végre
 lassul
 az őrült iram,
 aztán
 holtfáradtan fújtatva, prüszkölve
 megállnak a lovak,
 leszállsz,
 megcirógatod a pofájukat,
 beszélsz hozzájuk,
 meghallgatnak,
 Csillag, a félsőbb
 remegő orrcimpával
 egészen közel hajolva,
 állát a válladra ejtve
 mintha
 magyarázatot
 kérne, várna
 a történetekre,
 elakad a szavad, csak a fogaid csikorognak,
 hát hogyne, hiszen
 kilométerekkel a hátad mögött
 éles füttyszóval
 tovább indul
 a vonat,
 arra fordulva látod,
 folyton gyorsulva
 távolodik, végül
 elenyész a messzeségben,
 mint a remény.*